

Asikkalan kunta
kirjaamo@asikkala.fi

Viite: Lausuntopyyntö 11.10.2024

Asia: Aniankedon asemakaavan muutos kaavaehdotus, Asikkala

Kaavahankkeen tavoitteena on laatia asemakaava ja asemakaavamuutos Aniankatoon, Asikkalaan. Hankkeen tarkoitus on mahdollistaa uusien pientalojen sijoittuminen kunnan omistamalle alueelle sekä tuoda alueelle sijaitsevat jo olemassa olevat rakennetut kiinteistöt suunnitelmallisen maankäytön piiriin. Suunnittelualue sijaitsee Päijät-Hämeessä, Asikkalan kunnan Vääksyn taajamassa, Anianpellon kylässä. Suunnittelualue on laajuudeltaan noin 15 ha. Alue rajautuu pohjoisessa Anianpellontiehen sekä lännessä, etelässä ja idässä Anianpellon jo rakentuneisiin pientaloalueisiin. Alue on pääosin viljeltyä peltomaata, pieneltä osin metsää, puistoa sekä rakennettuja asuinkiinteistöjä.

Päijät-Hämeen alueellinen vastuumuseo lausuu 18.9.2024 päivätystä kaavaehdotuksesta pyydettyinä lausuntonaan seuraavaa.

Kaavahankkeen I viranomaisneuvottelu on pidetty 1.6.2023.

Arkeologinen kulttuuriperintö

Suunnittelualan muinaisjäännökset on otettu huomioon hankkeessa. Hankkeen osana suoritettun muinaisjäännösinventoinnin myötä tiedot alueen muinaisjäännöksistä on ajantasaisesti ja alueelta löydetty kiinteä muinaisjäännös (mj-rekisterin tunnus Anianpelto 2 1000047132) sijaitsee VP-alueella (puisto), jonne ei ole suunniteltu rakentamista. Kaavakarttaa ja kaavamääräyksiä tulee kuitenkin tarkentaa seuraavalla tavalla:

- 1) *Kaavakartta.* VP/sm-alue ei vastaa kiinteän muinaisjäännöksen aluerajausta vaan on sitä suurempi ja poikkeaa siitä. Muinaisjäännösalueen rajat on merkittävä kaavakartalle esim. pistekatkoviivalla ja siten, että ne vastaavat muinaisjäännösrekisterin rajausta.
- 2) *Kaavamääräykset.* VP/sm-alueen kaavamääräyksen loppua on tarkennettava joko a) poistamalla lause: *Alueelle voi tehdä virkistyspolkuja siten, etteivät muinaismuistot vaarannu tai b) täydentämällä määräystä: Alueelle voi tehdä virkistyspolkuja siten, etteivät muinaismuistot vaarannu. Virkistyskäyttöön/polkuihin liittyvistä suunnitelmista on neuvoteltava alueellisen vastuumuseon kanssa ennen töiden aloittamista.*

Museolla ei ole muuta huomautettavaa hankkeesta arkeologisen kulttuuriperinnön osalta.

Rakennettu kulttuuriperintö ja maisema

Lahten museot on valmisteluvaiheeseen antamassaan lausunnossa todennut, että kaava-alue on pääosin rakentamatonta peltoaluetta eikä sinne sijoitu arvokkaaksi inventoituja maisema-alueita. Kaava-alueella Anianpellontien varressa sijaitseva vanha Sepän talo on osa maakunnallisesti merkittävää ympäristöä (Päijät-Hämeen rakennettu kulttuuriympäristö, 2006) ja se kuuluu Vääksyn osayleiskaavassa (2010) kyläkuvallisesti arvokkaaseen rajaukseen (sk-1). Samoin se on myös osa paikallisesti merkittävää Anianpellon, Armontien kulttuuriympäristörajausta. Sepän talo on myös huomioitu Vääksyn kulttuuriympäristöohjelmassa (2017) arvokkaana kohteena. Sepän talon tontin vanhin rakennus on tiilinen piharakennus, jossa toimi sepän paja.

Alueellinen vastuumuseo on todennut, että vanha Sepän talo tulee osoittaa kaavassa suojeltavana kohteena, jonka muutostöissä tulee kuulla museoviranomaista. Myös rakennuksen pihapiiri tulee huomioida AO/s määräyksellä, jolla ympäristö säilytetään. Suunnitellut viheralueet vanhan ja uuden rakennuskannan välissä ovat hyvä keino suojata piha-alueiden näkymiä. Museo on huomauttanut myös, että maisemallisista ja taajamakuvallisista syistä asuinrakentamisen suunnittelussa uudisrakentamisen mittakaava ja massoittelu tulee sopeuttaa ympäristöönsä. Kaava-aineistossa tätä on hyvä havainnollistaa vaikutusten arvioimisen tueksi. Kaavaselostukseen tulee kuvailla suunnittelun nykyinen rakennuskanta ja hankkeen vaikutukset siihen sekä maisemaan.

Kaavaehdotuksessa vanha Sepän talo ja paja on osoitettu suojeltaviksi kohteiksi merkinnällä sr. Rakennuksia ei ole kaavaprosessissa inventoitu, eikä niiden suojeluarvoja ole tuotu kaavaselostuksessa esille. Suojelumerkintää koskevaa määräystä tulee tarkentaa siten, ettei se yksiselitteisesti salli rakennusten purkamista. Rakennusten pihapiiri on osoitettu erillispientalojen korttelialueeksi, jolla ympäristö säilytetään (AO/s). Merkinnän määräys tulee kohdistaa rakennusten sijaista itse pihapiiriin ja sen arvojen säilyttämiseen liittyen tontin täydennysrakentamiseen.

Kaavaselostusta on täydennetty nykyisen rakennuskannan kuvauksen ja vaikutusten arvioinnin osalta. Kaavaselostukseen on lisätty viitteellisiä havainnekuvia uudisrakentamisen mittakaavasta ja massoittelusta. Kaava-alueen länsiosaan suunniteltu tehokas rakentaminen tulee muuttamaan alueen maisemakuvaa peruuttamattomasti. Tämän vuoksi on tarpeen, että muutoksen havainnollistamiseksi tuotetaan vielä havainnekuva kerrostalorakentamisen vaikutuksista ihmisen mittakaavassa. Yleisissä määräyksissä 5 § mukaan suunnittelussa on kiinnitettävä erityistä huomiota uudisrakennusten sopeuttamiseen osaksi alueen taajamakuvaa. Museo esittää, että tämän tavoitteen tueksi alueelle laaditaan rakennustapaohjeet.

Museo kiinnittää huomionsa Puotitiellä, kiinteistöllä 16-401-5-9 sijaitseviin asuintaloon ja talousrakennukseen. Kaavaselostuksessa todetaan, ettei kunnan rakennusvalvonnan rekisterissä ei ole merkittäviä rakennuksia kiinteistölle. Lisäksi todetaan, että rakennukset olisivat purkukuntoisia. Kiinteistölle on osoitettu kaavamerkintä luo-1. Määräyksen mukaan kyseessä on luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeä alue. Museo huomauttaa, että rakennuksia ei ole mainittu valmisteluvaiheen aineistossa, joten museo ei ole voinut ottaa kantaa rakennusten mahdolliseen suojelumerkinnän tarpeeseen. Museo katsoo, että rakennuksia koskevissa luvanvaraisissa toimenpiteissä tulee olla yhteydessä museoviranomaiseen rakennusten suojelun ja dokumentoinnin tarpeen määrittämiseksi.

Museolla ei ole muuta huomautettavaa Aniankedon asemakaavamuutoksen ehdotusvaiheeseen.

Lahden museot / Päijät-Hämeen alueellinen vastuumuseo

tutkimuspäällikkö Liisa Koskelainen

arkeologi Esko Tikkala

rakennustutkija Satu Taivaskallio

Tiedoksi: Museovirasto, Hämeen ELY-keskus